

Alkohola aprīte 2017. gada 3 mēnešos

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem

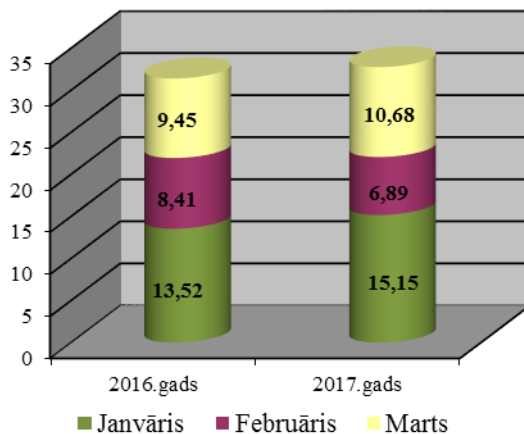
2017.gada trīs mēnešos akcīzes nodoklis **par alkoholiskajiem dzērieniem** (neieskaitot alu) **iekasēts 32,73 milj. EUR** apmērā, kas ir par 1,4 milj. EUR jeb 4,3% vairāk kā 2016.gada attiecīgā periodā, ko ietekmēja kopējais patēriņam nodoto alkoholisko dzērienu apjomu pieaugums salīdzinot ar iepriekšējo gadu, kā arī akcīzes nodokļa likmju palielināšana 2016.gada 1.martā.

Savukārt **par alu** 2017.gada trīs mēnešos **iekasēti 6,28 milj. EUR**, kas ir par 1,12 milj. EUR jeb 21,8% **vairāk** kā 2016.gada trīs mēnešos, ko ietekmēja akcīzes nodokļa likmju kāpums alum 2016.gada 1.martā par 11%, kā arī patēriņam nodotā alus apjoma pieaugums.

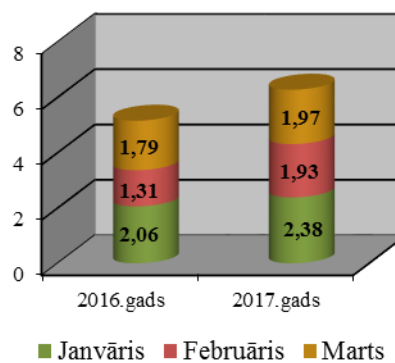
Būtisku papildinājumu valsts budžetā ienesa akcīzes nodokļa starpība aprēķins (aprēķināts vairāk kā 1 milj. EUR), kas visiem alkohola aprītē iesaistītajiem komersantiem jāmaksā katru reizi, kad mainās akcīzes nodokļa likmes (katra gada 1.martā).

1.attēls

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem (bez alus) (milj. EUR)

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alu (milj. EUR)

2. Alkoholisko dzērienu aprītē iesaistītie komersanti

2017.gada marta beigās:

- 213 komersantiem bija 236 spēkā esošas licences akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai, no tiem 70 komersantiem bija spēkā esošas licences uz atvieglotiem nosacījumiem – mazās alkoholisko dzērienu darītavas, kuras ražo vīnu, raudzētos dzērienus vai pārējos alkoholiskos dzērienus no savā īpašumā vai valdījumā esošajos dārzos un dravās iegūtajiem produktiem vai savvaļā augošiem augiem Alkoholisko dzērienu aprītes likumā noteikto limitu ietvaros;
- 50 komersantiem bija spēkā licences reģistrēta nosūtītāja darbībai;
- 4 komersantiem bija spēkā esošas licences reģistrēta saņēmēja darbībai;

- 259 komersantiem bija spēkā esošas licences alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecībai;
- 4097 komersantiem bija spēkā esošas licences alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai un 132 komersanti, kuriem licence ir tikai alus mazumtirdzniecībai.

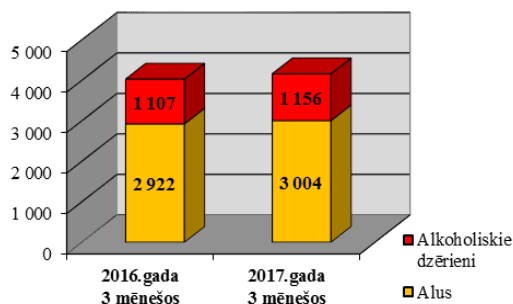
3. Patēriņam Latvijā nodotie alkoholiskie dzērieni

Viens no būtiskākajiem rādītājiem, kas vistiešākā veidā ietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā, ir alkoholisko dzērienu apjoms, kas nodots patēriņam Latvijā, un to struktūra, ņemot vērā piemērojamās akcīzes nodokļa likmes.

Pēdējā gada laikā vērojama stabila patēriņam nodotā alkohola, tai skaitā alus, apjomu palielinājuma tendence, ko galvenokārt veicināja Igaunijas pierobežā realizētā alkohola kāpums, kas saistīts ar būtiski zemākām akcīzes nodokļa likmēm Latvijā.

2.attēls

Patēriņam Latvijā nodotie alkoholiskie dzērieni (tūkst. dal)

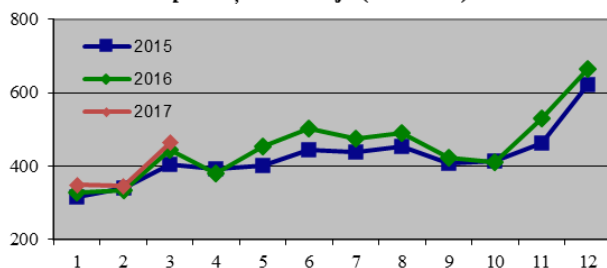
2017.gada trīs mēnešos patēriņam Latvijā nodoti 1 156 tūkst. dekalitri (turpmāk – dal) alkoholisko dzērienu, kas ir **par 4% vairāk** kā 2016.gada trīs mēnešos. Vērtējot pēc absolūtā alkohola satura dzērienos, patēriņam nodotie apjomi ir par 5% lielāki kā 2016.gada trīs mēnešos.

Alus **2017.gada trīs mēnešos** patēriņam Latvijā nodots 3 004 tūkst. dal apjomā un salīdzinājumā ar 2016.gada attiecīgo periodu vērojams **pieaugums par 3%**.

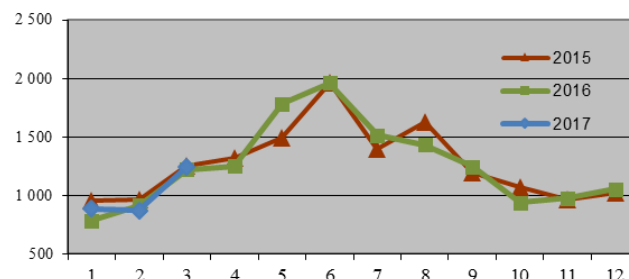
Apskatot alkoholisko dzērienu un alus aprītes rādītājus mēnešu griezumā, vērojama nevienmērīga patēriņam nodotā alkohola dinamika. Tā, piemēram, patēriņam nodoto **alkoholisko dzērienu** apjoms ievērojami pieaug gada nogalē. Salīdzinot alkoholisko dzērienu patēriņam nodotos apjomus ik gadu pa mēnešiem, secināms, ka patēriņam nodoto alkoholisko dzērienu apjomam ir stabili pieaugoša tendence.

3.attēls

Alkoholiskie dzērieni (neskaitot alu), kas nodoti patēriņam Latvijā (tūkst. dal)

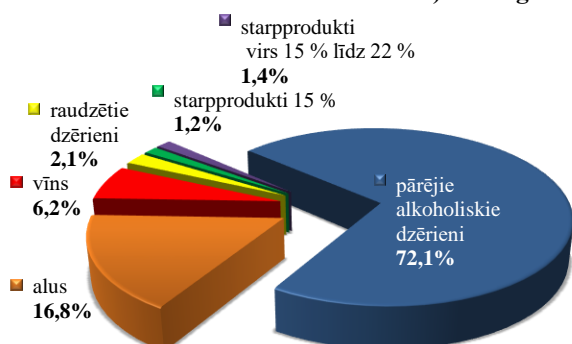

Alus, kas nodots patēriņam Latvijā (tūkst. dal)

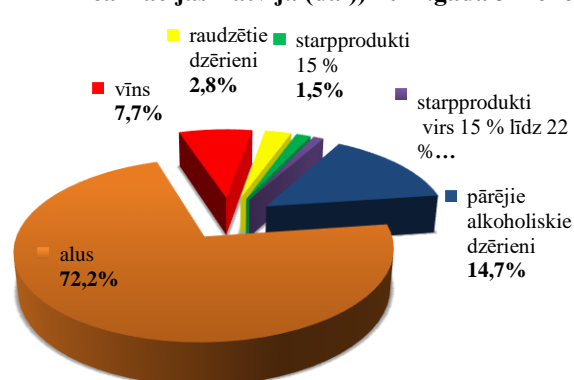
Savukārt, **alus** apjoms, kas nodots patēriņam Latvijā, krietni pieaug vasaras mēnešos, īpaši jūnijā. Salīdzinot patēriņam nodotos alus apjomus dinamikā pa mēnešiem, vērojama stabilitāte ar nelielu pieauguma tendenci. Tā, piemēram, patēriņam nodotā alus apjoms 2017.gada martā, salīdzinot ar 2016.gada martu, ir pieaudzis par 2% (skat. 3.att.)

Aprēķinātā akcīzes nodokļa struktūra* (% no EUR) 2017.gada 3 mēnešos

* Pamatojoties uz Akcīzes nodokļa deklarācijās aprēķināto akcīzes nodokli (neiekļaujot muitā aprēķināto akcīzes nodokļa maksājumu summas)

Kopējā alkoholisko dzērienu struktūra (% no realizācijas Latvijā (dal)) 2017.gada 3 mēnešos

Kopējā patēriņam Latvijā nodoto alkoholisko dzērienu struktūrā **2017.gada trīs mēnešos** vislielāko daļu sastāda alūs (72%), savukārt degvīna un pārējo „spirtoto” (4.attēlā – pārējo alkoholisko dzērienu) īpatsvars kopējā alkohola patēriņa struktūrā aizņem 15%, taču būtiski augstākās nodokļa likmes dēļ aprēķinātā akcīzes nodokļa struktūrā (pēc akcīzes nodokļa deklarācijās aprēķinātās nodokļa summas) šai grupai ir dominējošā loma, nodrošinot 72% no kopējās aprēķinātās akcīzes nodokļa summas.

Informāciju par **lielākajiem komersantiem**, kuri 2017.gada trīs mēnešos visvairāk patēriņam Latvijā nodevuši alkoholisko dzērienu un alu skatīt *7.pielikumā*.

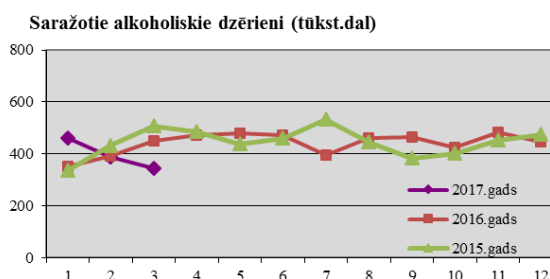
2017.gada trīs mēnešos Latvijas patērētāju vidū kā vispopulārākais alkoholiskais dzēriens saglabājas „Cēsu Džons” kokteilis. **Populārāko** 2017.gada trīs mēnešos alkoholisko **dzērienu nosaukumus** skatīt *8. pielikumā*.

4. Alkoholisko dzērienu ražošana

2017.gada trīs mēnešos alkoholisko dzērienu **ražošana** tiek veikta 60 akcīzes preču noliktavās (no tām 45 ir mazās alkoholisko dzērienu darītavas), kurās saražoti 1 195 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir aptuveni **iepriekšējā gada līmenī**.

Savukārt, 2017.gada martā, salīdzinot ar 2016.gada marta mēnesi, ir vērojams saražoto alkoholisko dzērienu kritums par 23% jeb par 104 tūkst. dal, kas skaidrojams ar janvārī netipiski lielo saražoto apjomu. Salīdzinot ar 2016.gada trim mēnešiem, ir pieaudzis saražoto raudzēto dzērienu virs 6 tilpumprocentiem, starpproduktu līdz 15 tilpumprocentiem un pārējo alkoholisko dzērienu apjoms, savukārt, vīna, raudzēto dzērienu līdz 6 tilpumprocentiem un starpproduktu virs 15 tilpumprocentiem līdz 22% tilpumprocentiem ražošanas apjomi ir samazinājušies – *skatīt 3.pielikuma 1.tabulu*.

5.attēls

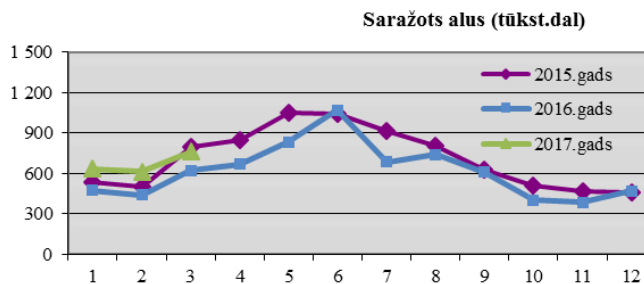

Mazās alkoholisko dzērienu darītavas, t.i. komersanti, kam ir spēkā esošas licences uz atvieglotiem nosacījumiem, 2017.gada trīs mēnešos saražojušas 1,8 tūkst. dal alkoholiskos dzērienus, kas ir par 17% vairāk kā 2016.gada trīs mēnešos, un 95% no mazajās darītavās saražotā apjoma sastāda raudzēto dzērienu grupas dzērieni.

6.attēls

Alus ražošana 2017.gada trīs mēnešos veikta 41 akcīzes preču noliktavā, un kopumā saražoti 2 014 tūkst. dal alus, kas ir **par 31% vairāk** kā 2016.gada trīs mēnešos (skatīt 4.pielikuma 1.tabulu).

2017.gada marta beigās 38 komersantiem ir patstāvīgās mazās alus darītavas statuss, kurās 2017.gada trīs mēnešos saražoti 352 tūkst. dal alus jeb 17% no kopējā Latvijā ražotā alus. Jāatzīmē, ka mazajās alus darītavās saražotajam alum tiek piemērots akcīzes nodokļa atvieglojumus 50% apmērā. Patstāvīgo mazo alus darītavu darbība ir jau ilggadēja un ar salīdzinoši nozīmīgu ietekmi uz alus ražošanas apjomiem Latvijā.

5. Alkoholisko dzērienu ieviešana Latvijā

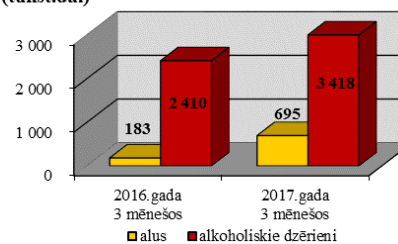
7.attēls

Alkoholiskie dzērieni Latvijā lielākoties tiek importēti/ievesti, izmantojot akcīzes preču noliktavas. Akcīzes preču noliktavās ievesto, tai skaitā importēto, preču apjomu izmaiņas tiešā veidā neietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus, jo tie tiek saņemti un uzglabāti atliktā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā, kā arī liela daļa dzērienu no akcīzes preču noliktavām atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā tiek pārvietoti uz citām ES dalībvalstīm vai eksportēti.

2017.gada trīs mēnešos Latvijā importēti/ievesti 3 418 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir **par 42% vairāk** kā 2016.gada attiecīgajā periodā, skatīt 3.pielikuma 1.tabulu.

Alus **2017.gada trīs mēnešos** Latvijā kopumā importēts/ievests 1 870 tūkst. dal apjomā, kas ir **par 10% vairāk** kā 2016.gada trīs mēnešos, skatīt 4.pielikuma 1.tabulu.

No Latvijas izvestie alkoholiskie dzērieni un alus (tūkst.dal)

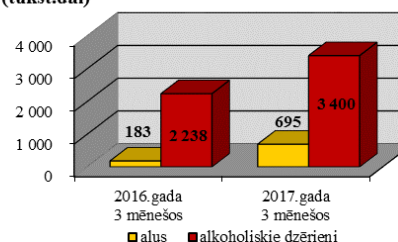

6. Alkoholisko dzērienu nosūtīšana uz ES dalībvalstīm un eksportam

8. attēls

Kopumā **2017.gada trīs mēnešos** no Latvijas izvesti 3 400 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir **par 52% vairāk** kā 2016.gada trīs mēnešos, skatīt 3.pielikuma 2.tabulu. No tiem 87% eksportēti, galvenokārt uz Krieviju, 13% nosūtīti uz citām ES

No Latvijas izvestie alkoholiskie dzērieni un alus (tūkst.dal)

dalībvalstīm, no tā lielākais apjoms nosūtīts uz Igauniju un Lietuvu.

Lielāko daļu no alkoholisko dzērienu apjoma, kas izvests no Latvijas, sastāda pārējo alkoholisko dzērienu grupas dzērieni.

Alus 2017.gada trīs mēnešos no Latvijas izvests 695 tūkst. dal apjomā, un, salīdzinot ar 2016.gada trīs mēnešiem, šis apjoms ir palielinājies četrkārt, *skatīt 4.pielikuma 1.tabulu*.

2017.gada trīs mēnešos alus no Latvijas tiek izvests gan uz ES dalībvalstīm, gan eksportēts, 46% no kopējā izvestā alus apjoma izvesti uz Lietuvu, 23% uz Igauniju, 10% uz Krieviju, savukārt 3% izvesti uz Ķīnu.

7. Spirta aprite

Latvijā spirta aprite tiek stingri reglamentēta saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību, kas paredz arī ierobežotu spirta aprītē iesaistīto personu loku. Faktiski visa spirta aprite Latvijā notiek atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā, tādēļ akcīzes nodokļa ieņēmumus tiešā veidā tā neietekmē. Detalizētus spirta aprites rādītājus skatīt *4. un 6. pielikuma 2.tabulā*.

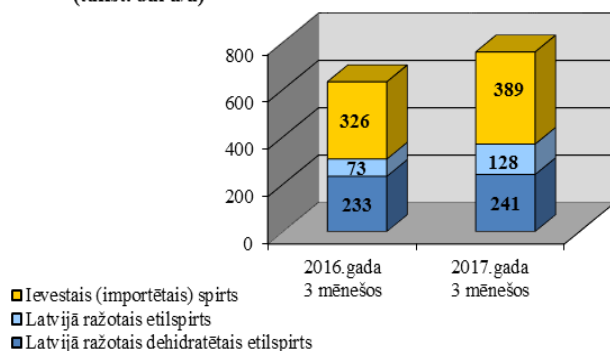
Etilspirta ražošanu **šī gada trīs mēnešos** veikuši divi komersanti, savukārt trīs komersanti – alkoholisko dzērienu ražotāji – ievēduši etilspirtu no citām valstīm.

9.attēls

2017.gada trīs mēnešos Latvijā kopumā saražots etilspirts (t.sk. dehidratētais etilspirts) 369 tūkst. dekalitru absolūtā alkohola (dal a/a) apjomā, kas ir par 63 tūkst. dal a/a jeb **par 21% vairāk** kā 2016.gada attiecīgajā periodā. Izmaiņu pamatā ir Latvijā ražotā **etilspirta** apjoma **pieaugums** par 55 tūkst. dal a/a jeb par **76%** vairāk kā 2016.gada 3 mēnešos.

2017.gada trīs mēnešos, salīdzinot ar 2016.gada trīs mēnešu datiem, par **19% pieaudzis** arī Latvijā ievestā un importētā spirta apjoms – no Krievijas, Slovākijas,

Latvijā aprītē esošā etilspirta izcelsme
(tūkst. dal a/a)

Igaunijas, Vācijas, Lietuvas un Zviedrijas ievesti 389 tūkst. dal a/a etilspirta lielākoties alkoholisko dzērienu ražošanai.

Kopumā **2017.gada trīs mēnešos** no Latvijas tika izvests uz Eiropas Savienības dalībvalstīm vai eksportēts 193 tūkst. dal a/a spirta (t.sk. etilspirts – 117 tūkst. dal a/a un

dehidratētais spirts – 76 tūkst. dal a/a), lielākoties uz Lietuvu (56%), Poliju, Igauniju un Šveici. Par 57 tūkst. dal a/a jeb trīs reizes ir pieaudzis izvestais dehidratētā spirta apjoms, ko kā biodegvielu paredzēts pievienot benzīnam.

No kopējā 2017.gadā valstī pieejamā etilspirta apjoma – 943 tūkst. dal a/a (krājumi gada sākumā + saražots + ievests Latvijā):

10.attēls

– **35%** izmatots alkoholisko dzērienu ražošanā un šis apjoms ir par 1% mazāks, salīdzinot ar 2016.gada attiecīgo periodu;

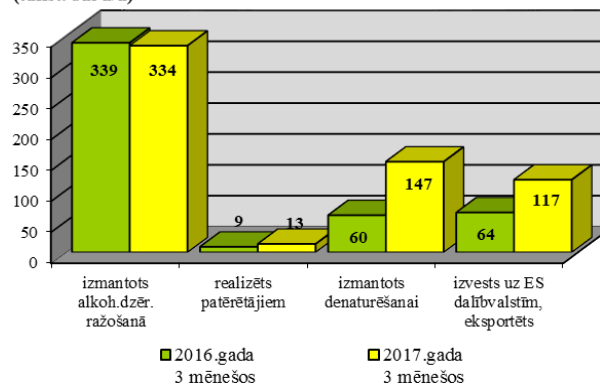
– **12%** etilspirta izvesti no Latvijas, un to apjoms salīdzinot ar 2016.gadu ir pieaudzis par 82%;

– citiem spirta patērētājiem nodotais etilspirta apjoms, salīdzinot ar 2016.gadu, ir palielinājies par 52%, taču tie ir salīdzinoši nelieli apjomi, kas kopējā izlietojumā sastāda **1%**;

– salīdzinot ar 2016.gada attiecīgo periodu, šogad Latvijā 2,5 reizes ir pieaudzis sadenaturētā spirta apjoms – 2017.gada trīs mēnešos denaturēšanai tika izlietoti 147 tūkst. dal a/a etilspirta.

Vienlaikus martā par 36% ir pieauguši etilspirta krājumi salīdzinot ar 2017.gada sākumu.

Latvijā pieejamā etilspirta izlietojums (tūkst. dal a/a)

Sirija 67120167

Anālītiskajā materiālā un pielikumos apkopota informācija no VID informācijas sistēmās iesniegtajiem pārskatiem uz datu apkopošanas brīdi. Informācija turpmākajās publikācijās var tikt precizēta.